

Arartekoaren 2021R-1033-21 Ebazpena, 2021eko abuztuaren 12koa. Horren bidez, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari gomendatzen dio etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa azkendu dela eta behar ez bezala jasotako zenbatekoak itzuli behar direla deklaritzen duen ebazpen bat berrikus dezala.

Aurrekariak

1. Arartekoak izapidetzeko onartu zuen herritar baten kexa bat. Kexa horren bidez, adierazi zuen ez zegoela ados etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa aitortzearekin batera prestazio subsidiarioa azkendu izanarekin, ez eta behar ez bezala jasotako prestazio ekonomikoaren kontzeptupean 1.020 € itzultzeko eskatzeko Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek hartutako erabakiarekin ere.

Zehazki, kexagileak kexa-idazkian adierazi zuen "Etxebide" Etxebizitza Babestuen Eskatzaileen Erregistroan izena emanda dagoela 2014az geroztik. Era berean, jakinarazi zuen etxebizitza duin eta egoki bat legez hartzeko eskubide subjektiboa zuela aitortua 2019ko urriaren 25az geroztik. Edonola ere, Etxebizitzako sailburuordeak gora jotzeko errekurtsioa baietsi zuenera arte ez zitzaion aitortu etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa. Hasiera batean prestazioa 170 eurokoa izan zen.

2. Hala ere, 2021eko urtarrilaren 20an, Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek, kexagilearen etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa azkentzea erabaki zuen. Aipaturiko erabakian adierazitako arrazoia aurrekarien atalean jaso zen, honela:

"(...) jaun/andreak ez zituen aurkeztu 2020ko uztaila eta abenduaren arteko errenta gastuak egiaztatzeko banku-frogagiriak."

Azaldutakoa gorabehera, kexaren sustatzaileak adierazi zuen, irakurketa xehea eginda, ebazpenak ez zuela azaltzen urratutako ordenamendu juridikoaren artikulua zehatza, zehapen hori zekarrena.

3. Horrenbestez, ebazpen horrekin ados ez zegoenez, kexagileak gora jotzeko errekurtsioa jarri zuen horretarako emandako epean.

Egindako ordainketen ordainagiriak epe barruan aurkeztu zituela adierazi zuen kexagileak bere idazkian. Horrela, Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzaren aurrean egiaztatu zuen aitortutako prestazioa bere egiaztatutako etxebizitza-beharra asetzera bideratu zela.

Are gehiago, adierazi zuen ordaintzeko modua (ordainagiri pribatu bidezkoa) bere azpierrentamendu-kontratuan ezarritakoa zela. Ildo horretan, Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak kontratua eta ordainketa egiten zen modua ezagutzen zituela adierazi zuen.

Adierazitako guztiagatik, aurkezturiko gora jotzeko errekurtsua onartzeko eta Arabako Etxebizitzako lurralde ordezkariaren erabakia (zeinaren bidez etxebizitzarako prestazio ekonomikoa iraungi baitzen) ondoriorik gabe uzteko eskatu zuen.

4. Erantzun bezala, 2021eko apirilaren 21ean Etxebizitzako sailburuordeak aurkeztutako errekurtsua ezestea ebatzi zuen eta, erabaki horren ondorioz, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek hartutako etxebizitzarako prestazio ekonomikoa iraungitzeko erabakia berretsi zuen.

2021eko urtarrilaren 20ko ebazpenean Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek emandako arrazoibidearekin jarraituz, Etxebizitzako sailburuordeak honako honetan oinarritu zuen bere erabakia:

"Tal y como se señala en la Instrucción 1/2016, de 4 de noviembre de 2016, de la Viceconsejera de Vivienda, sobre gestión de la prestación económica de vivienda, la Prestación Económica de Vivienda solo puede destinarse al pago de los gastos de arrendamiento o subarriendo de una vivienda o alquiler de habitaciones, quedando obligadas las personas beneficiarias a abonarlas a través de transferencia o domiciliación bancaria y acreditarlo semestralmente mediante la exhibición de los correspondientes resguardos emitidos por la entidad de crédito correspondiente."

Laburbilduz, Etxebizitzako sailburuordearen ustez banku-transferentziak egin izanaren ziurtagiriak aurkeztu ez izana arrazoi nahikoa zen etxebizitzarako prestazio osagarria iraungitzeko.

Edonola ere, aurretiazko erabakien kasuan bezala, ebazpenak ez zeukan prestazio subsidiarioa azkentzea bezalako erabaki kaltegarri bat hartzearen arrazoiak oinarritzen dituen betebeharreko arauen inguruko azalpenik.

5. Aipatutako erabakiaren ondorioz, 2021eko maiatzaren 5ean Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek 2020ko uztailetik abendura arte jasotako zenbatekoak eskatzeko prozedura abiatzea ebatzi zuen. Horretarako abenduaren 17ko 689/1991 Dekretuaz baliatu zen.

Azkenik, harturiko erabakiarekin ados ez zegoenez, 2021eko maiatzaren 17an, kexagileak alegazio-idazkibat aurkeztu zuen.

Beste behin, kexagileak bere etxebizitza-beharra behar bezala egiaztatu zuela adierazi zuen eta etxebizitzarako prestazio ekonomikoa bere osotasunean zertarako erabiltzen zuen justifikatu zuela.

Gainera, kexagileak Eusko Jaurlaritzaren Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak hartutako irizpidearekiko harridura adierazi du. Izan ere, etxebizitzarako prestazio ekonomikoa iraungi ondoren bere egoera berbera izanik, Lanbideko zuzendari nagusiak etxebizitzarako prestazio osagarriaren aitortpena ebatzi zuen 2021eko otsailaren 2tik aurrerako eraginarekin.

6. Azkenik, 2021eko maiatzaren 26ean, Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek bidegabe jasotako prestazioak itzultzeko prozedurari amaiera ematea erabaki zuen eta kexagileak 1.020 euro itzuli behar zituela ebatzi zuen.
7. Azaldutako egitateak ikusita, Arartekoak lankidetzaren eskaera igorri zion Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari.

Arartekoak, bere idazkian, alde aurretiko gogoeta batzuk helarazi zizkion; horiek geroago azalduko ditugu, errepikakorrak ez izateko.

8. Lankidetzaren eskaerari erantzunez, Etxebizitzako Arabako Lurralde Ordezkaritzako letratuak egindako txosten bat sartu zen erakunde honen erregistroan. Txosten horretan, azaldutako gertakariak berretsi zituen eta Etxebizitzako Arabako Lurralde Ordezkaritzaren erabakia berretsi zuen, bai kexagilearen etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa azkentzeari dagokionez, bai behar ez bezala jasotako prestazioengatik 1.020 € itzultzeko deklarazioari dagokionez.

Zehazki, igorritako erantzunean, Etxebizitzako Arabako Lurralde Ordezkaritzak honako hau berretsi zuen:

"Como hemos referido en los antecedentes de hecho relacionados, el promotor de la queja aportó justificantes no bancarios del pago en efectivo de la renta correspondiente a los meses de julio a diciembre. No obstante, tal y como se ha fundamentado jurídicamente, a efectos de evitar el fraude fiscal y en aras del interés general, el régimen transitorio, en concreto la instrucción 1/2016, de 4 de noviembre de 2016, de la Viceconsejería de Vivienda, exige la presentación de justificantes bancarios de abono de los gastos de arrendamiento."

9. Hortaz, egitate eta zuzenbide-oinarri nahikoak daudela uste denez, honako gogoeta hauek egin dira:

Gogoetak

1. Duela hamarkada batzuetatik, bai 1948ko abenduaren 10eko Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsalak (25.1. artikulua), bai 1966ko abenduaren 16ko Eskubide Ekonomikoen, Sozialen eta Kulturalen Nazioarteko Itunak (11.1. artikulua), baita Europar Batasuneko Oinarriko Eskubideen Gutunak berak (34.3. artikulua) ere, azpimarratu izan dute etxebizitzak alderdi soziala duela, pertsonen eta beren familien bizi-baldintzak hobetzen dituelako.
2. Testuinguru horretan, Etxebizitzari buruzko ekainaren 18ko 3/2015 Legearen (aurrerantzean, EL) 7. artikulua etxebizitza duin eta egokia izateko eskubidea eta etxebizitza edo bizitoki bat legez okupatzeko eskubidea aitortzen die administrazio-auzotasuna Euskal Autonomia Erkidegoko (aurrerantzean, EAE) edozein udalerritan duten pertsona guztiei.

Eskubide hori betetzeko moduei dagokienez, ELaren 9. artikulua lehentasunez aurreikusten du etxebizitza edo zuzkidura-bizitoki bat alokairu-erregimenean jartzea.

Etxebizitzarik edo bizitokirik ez dagoenean soilik, eta modu subsidiarioan, prestazio ekonomikoen sistema bat ezarriz gauzatu ahal izango da etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa betetzea.

3. Gaur egun, etxebizitzarako prestazio ekonomikoa deritzona aitortzeko betekizunak labor-labor jasota daude ELaren laugarren xedapen iragankorrean.

Laburbilduz, bi dira etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa aitortzeko eskatzen diren funtsezko betekizunak. Alde batetik, alokairu-erregimeneko etxebizitza babestuaren eskatzaile gisa gutxienez lau urteko antzinasuna behar bezala egiaztatzea. Bestetik, bizikidetzaren berezko osaeraren arabera zenbateko jakin bat gainditzen ez duten diru-sarrera haztatuak justifikatzea.

Nolanahi ere, legegile autonomikoaren borondatea izan zen aipaturiko eskubide hori eta prestazio subsidiarioa erregelamendu bidez garatzea, eskubidea aitortzeko sistema beharrezko segurtasun juridikoaz hornitzeko.

Gai zehatz horri dagokionez, Arartekoak gogorarazi nahi du Eusko Legebiltzarrak, Etxebide-Etxebizitzaren Euskal Zerbitzuaren erregistroan onartzeko irizpideak aldatzeko neurriei buruzko 12/2017 Legez besteko Proposamenean¹, Eusko Jaurlaritzari hau eskatu ziola:

---

¹ **Eusko Legebiltzarra.** 12/2017 Legez besteko Proposamena, Etxebide-Etxebizitzaren Euskal Zerbitzuaren erregistroan onartzeko irizpideak aldatzeko neurriei buruzkoa. Jatorrizko ekimena: 11\11\02\01\00049.

“...bederatzi hileko epean garatu dezala Etxebizitzaren 3/2015 Legeak jasotzen duen etxebizitza- eskubide subjektiborako irispidea arautzeko dekretua. Hori egin dezala kolektiboei, gizarte-eragileei eta herritarrei oro har irekita egongo den herritarren parte-hartzerako prozesu baten markoan, eta ahal beste sentsibilitate eta kasuistika jasotze aldera”.

Era berean, etxebizitza duin eta egokia legez okupatzeko eskubide subjektiboaren eta prestazio subsidiarioaren araubide juridikoa definitzeko beharra nabarmendu du Arartekoak Eusko Legebiltzarrari zuzendutako urteko txostenetan².

Aurretik azaldutako guztia gorabehera, Arartekoak kezka egiaztatu du eskubidearen arauzko garapena eta dagokion prestazio subsidiarioa ere ez daudela jasota Gobernu Kontseiluak 2021eko apirilaren 13an onartutako Urteko Araugintza Planean³.

4. Bien bitartean, Euskal Autonomia Erkidegoko aurrekontu orokorrak onartzen dituzten legeek, xedapen gehigarrietan, prestazio subsidiarioaren aitortpenari eta eskubide horren onarpenari lotutako erregulazio iragankorren aipamena egin dute. Zehazki, urtero honako aurreikuspen hau errepikatzen da:

*“Gizarteratzeko eta Diru Sarrerak Bermatzeko abenduaren 23ko 18/2008 Legean etxebizitzarako gastuetarako prestazio osagarriko aurreikusitako araubidea indarrean egongo da Etxebizitzari buruzko ekainaren 18ko 3/2015 Legearen 9. artikuluan aurreikusitako erregelamenduzko xedapenak, modu subsidiarioan prestazio ekonomikoen sistema bat ezartzeari buruzkoak, indarrean sartu arte. **Araubide** eta prozedura hori **ezarriko zaie, aldi baterako**, Etxebizitzari buruzko ekainaren 18ko 3/2015 Legearen laugarren xedapen iragankorrean aurreikusitakoarekin bat etorritik **prestazio ekonomiko baten onuradun izan daitezkeen pertsonen**”⁴.*

² Ikusi: Eusko Legebiltzarrarentzako txostena, 2016. urtekoa (192. or.); Eusko Legebiltzarrarentzako txostena, 2017. urtekoa (190. or.); Eusko Legebiltzarrarentzako txostena, 2018. urtekoa (186. or.); Eusko Legebiltzarrarentzako txostena, 2019. urtekoa (188. or.); eta Eusko Legebiltzarrarentzako txostena, 2020. urtekoa (197. or.).

³ **Gobernu Kontseilua**. [2021eko apirilaren 13an hartutako erabakia](https://bideoak2.euskadi.eus/2021/04/13/news_68157/Eranskina.pdf). Hemen eskuragarri: https://bideoak2.euskadi.eus/2021/04/13/news_68157/Eranskina.pdf

⁴ Ikusi: 9/2015 Legea, abenduaren 23koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2016. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen (zazpigarren Xedapen Gehigarria); 2/2017 Legea, apirilaren 11koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2017. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen (zortzigarren Xedapen Gehigarria); 5/2017 Legea, abenduaren 22koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2018. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen (zortzigarren Xedapen Gehigarria); 13/2019 Legea, abenduaren 27koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2020. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen (zazpigarren Xedapen Gehigarria); 1/2021 Legea, otsailaren 11koa, Euskal Autonomia Erkidegoko 2021. urteko Aurrekontu Orokorrak onartzen dituen (zazpigarren Xedapen Gehigarria).

Hain zuzen ere, azaldutakoaren arabera, ELan bertan jasotako berezko betekizunetatik haratago, legegile autonomikoak legean adierazitako nahia da prestazio subsidiarioari aplikatu dakioken araubide juridikoa, aldi baterako eta erregelamenduzko arau bat onetsi arte, Diru-sarrerak Bermatzeko eta Gizarteratzeko abenduaren 23ko 18/2008 Legean (eta, ondorioz, urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuan, etxebizitzarako prestazio osagarriari buruzkoan) jasotakoa izan dadila.

5. Azaldutakoa gorabehera, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak Arartekoari jakinarazi dio, itxurazko arau-hutsune hori konpontzeko, Etxebizitzako Sailburuordetzaren azaroaren 4ko 1/2016 Jarraibidea, etxebizitzarako prestazio ekonomikoaren kudeaketari buruzkoa⁵, ezartzen ari dela.

Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 11/2021 Dekretuaren 7. artikulua sailburuordeei ahalmena ematen die honako hau egiteko: *“Sailburuordetzaren jarduerak planifikatu, zuzendu, koordinatu, bultzatu eta gainbegiratzea, bai eta zuzendaritzenak eta sailburuordetzaren mende dauden gainerako administrazio-organo eta -unitateenak ere, horretarako behar diren jarraibideak eta aginduak emanaz.”*

Berez, hortaz, Etxebizitzako sailburuordearen jarraibide batek administrazio-antolamenduaren berezko eremuan izango lituzke ondorioak; eta, horrela, antolamendu horretan nagusi den hierarkia-printzipioa azaleratuko litzateke. Ondorioz, bere helburu nagusia mendeko organoen jardunerako irizpideak eta jarraibideak finkatzea izango litzateke.

Izan ere, lehenik eta behin, aipaturiko jarraibide horrek hasieran azaltzen duenez, honako helburu hau du: *“menpeko organoek bete beharko dituzten barneko antolamendu-jarraibideak ezartzea”*. Hori ere egiaztatuta geratzen da testuaren seigarren puntuak subjektu hartzaile eskusibo gisa honakoak ezartzen dituenen: *“Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak eta Etxebizitzako Plangintzaren eta Prozesu Eragileen Zuzendaritza”*.

Nolanahi ere, jarraibidea alde aurretik adierazitako subjektuetara mugatu beharrean, Arartekoak egiaztatu du, eta Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzako abokatuak baieztatu du, testuaren edukiak xehetasunez arautzen

---

⁵ **Eusko Jaurlaritzaren Enplegu eta Gizarte Politiketako Saila.** 1/2016 Jarraibidea, azaroaren 4koa, Etxebizitzako Sailburuordetzarena, etxebizitzarako prestazio ekonomikoaren kudeaketari buruzkoa. Hemen eskuragarri: https://opendata.euskadi.eus/contenidos/tramita_circular/cios_pno_118291_16_04/es_def/adjuntos/2016%20instrucci%C3%B3n%20pev%20def%20eu.pdf

dituela prestazio osagarria aitortzeko betekizunak, haren azkentzea eta behar ez bezala jasotako prestazioak itzultzeko prozedura.

Zehazki, erreklamazio honi dagokionez, jarraibidearen bigarren puntuak berariaz ezartzen du prestazio subsidiarioaren titularra behartuta dagoela errentamendugastuak justifikatzera banku-transferentzia edo helbideratze bidez, eta horien egiaztatgiriak, dagokien finantza-erakundearenak, sei hilean behin aurkeztuz.

Laburbilduz, azaldu den bezala, barne-tresna batez hornitzeko hasierako borondate horretaz haratago, jarraibideak, amaitzeko, garrantzi handiko alderdi juridiko materialak arautzen ditu, *ad extra* eraginkortasuna dutenak eta prestazioaren hartzaileei zuzenean eragiten dietenak.

6. Arartekoak ez du eztabaidatu nahi Etxebizitzako Sailburuordetzak bere burua antolatzeko duen ahalmenaren inguruan. Hain zuzen ere, Sektore Publikoaren Araubide Juridikoari buruzko 40/2015 Legearen 6.1. artikulua honako hau ezartzen du:

"Administrazio-organoek zerbitzu-jarraibide eta -aginduen bidez zuzen ditzakete hierarkian mendeant dituzten organoen ekintzak.

Zerbitzu-jarraibide eta -aginduak dagokion aldizkari ofizialean argitaratuko dira, xedapen espezifikoren batek hala ezartzen badu edo, hartzaileak edo gerta daitezkeen ondorioak direla eta, komenigarritzat jotzen bada. Hala ere, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeko bideari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legean aurreikusita dagoenaren arabera ere eman dakieke zabalkundea."

Aitzitik, Arartekoak beharrezkotzat jotzen du aipaturiko jarraibidearen irismena argitzea, bai eta horrek etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa eskatzen duten hirugarrenen aurrean duen eraginkortasuna ere.

Azalpenaren argitasunagatik, nahitaez aipatu behar da 2020ko ekainaren 11ko Autoak⁶, Auzitegi Gorenarenak (aurrerantzean, AG), honako hau adierazi zuela jarraibideen eta zirkularren izaera juridikoari buruz:

"...con independencia del nomen iuris que puedan adoptar tales resoluciones, las meras instrucciones carecen de naturaleza reglamentaria, al tratarse de una manifestación de la potestad autoorganizativa de la Administración pública, consistente en la capacidad de dirigir la actividad interna, mediante órdenes o pautas de funcionamiento de los órganos

⁶ Auzitegi Gorena. 2020ko ekainaren 11ko Autoa. [\[ECLI:ES:TS:2020:4421A\]](#).

superiores a los inferiores que dependen jerárquicamente entre sí. De este modo, al no innovar ni formar parte del ordenamiento jurídico, en el que se integra, la instrucción no trasciende a los ciudadanos, al quedar reservada al ámbito interno de la propia Administración pública (efectos ad intram), aun cuando tengan la vocación de regir en las relaciones de los respectivos órganos administrativos con los ciudadanos dentro del ámbito establecido por la norma legal o reglamentaria que regule una determinada actividad prestacional o de relación con ellos

lido beretik, AGaren 2006ko ekainaren 21eko epaiak⁷ honako hau ezarri zuen:

“El carácter informativo o no que haya de atribuirse a una determinada decisión de un órgano administrativo no depende solo de la clase de materia sobre la que verse. Lo verdaderamente decisivo es el alcance y significación que su autor otorgue a dicha decisión.

Esto último comporta que, cuando la decisión tenga como únicos destinatarios a los subordinados del órgano administrativo, y exteriorice por ello pautas para la futura actuación de dichos subordinados hayan de realizar, habrá de admitirse que lo que está dictando no es un acto normativo con eficacia externa para los ciudadanos sino una de esas instrucciones u órdenes de servicio (...).”⁸

A *sensu contrario*, prestazio bat eskuratzeko eta azkentzeko betekizun espezifikoa jarraibide baten bidez zehazteak, bai eta behar ez bezala jasotako prestazioak eskatzeko prozedura bat aurreikusteak ere, ez du barne-bokazio eta bere burua antolatze bokatze hutsa; administrazio-antolamendutik kanpoko hirugarrenak lotzen ditu. Eta, gainera, *ex novo* arautzen ditu garrantzi bereziko gaiak (esan liteke gai horiek, tresna arau-emaitza gisa, erregelamendu batek jaso behar dituela, eta ez jarraibide batek).

Laburbilduz, AGaren 2021eko apirilaren 29ko epai berriak⁹ dioen bezala, erabakigarria ez da *nomen iuris* delakoa. Dagoeneko finkatuta dagoen jurisprudentzia-doktrinaren arabera, aipaturiko jarraibidearen eduki zehatzaren arabera emango da konponbidea.

⁷ Auzitegi Gorenak. 2006ko ekainaren 21eko epaia. [ECLI:ES:TS:2006:4198].

⁸ Auzitegi Gorenak jarrera hori bera defendatu du honako erabaki judicial hauetan. Ikus, besteak beste, honako epai hauek: 2006ko abenduaren 12ko epaia [ECLI:ES:TS:2006:8107]. 2007ko otsailaren 7ko epaia [ECLI:ES:TS:2007:1497]. 2013ko ekainaren 18ko epaia [ECLI:ES:TS:2013:3388]. 2021eko urtarrilaren 26ko epaia [ECLI:ES:TS:2021:215].

⁹ Auzitegi Gorenak. 2021eko apirilaren 29ko epaia [ECLI:ES:TS:2021:1664].

Argi dago, beraz, Etxebizitzako Sailburuordetzak adierazitakoa gorabehera, jarraibidearen azken helburua ordenamendu juridikoa berritzea dela, erregelamendu-garapenik eza ordezkatur. Hala ere, ez da ahaztu behar, lehenago adierazi den bezala, borondate horrek talka egiten duela, zuzenean, EAEko aurrekontu orokorrak onesten dituzten legeetan aurreikusitako xedapenekin; horiek, aldi baterako, diru-sarreraren bermea arautzen duten xedapenei eta etxebizitzarako prestazio osagarriari lotzen zaizkie.

Izan ere, puntu honetan aipatu behar da urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuaren 19. artikulua berak hitzez hitz dioena. Zehazki, honako hau aurreikusten du:

*1.-Emate-ebazpenari dagokionez, Etxebizitzako Gastuetarako Prestazio Osagarriaren titularrak sei hilean behin ohiko etxebizitzaren edo bizitokiaren alokairu-gastuen frogagiriak udalerriko oinarrizko gizarte-zerbitzuari aurkeztu beharra ezarriko da. Frogagiri horiek **ordainagiri pribatuak, fakturak, edo banku-ordainketako frogagiriak izan daitezke.***

(...).

*3.- Banketxe bidez egiten ez diren ordainketen kasuan, pertsona fisikoaren frogagirik haien **sinadura izan beharko dute** eta, pertsona juridikoaren kasuan, aplikatu behar zaien arautegiaren arabera eman behar duten **faktura, alokairuaren zenbatekoa ordaindu dela adierazten duena, aurkeztu beharko da.**¹⁰*

Laburbilduz, jarraibidean araututako edukiaren gehiegikeria nabarmenaz gain, Arartekoaren ustez, haren edukiak talka egingo luke, argi eta garbi, urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuaren 19. artikuluan bertan jasotako arau-aurreikuspenarekin.

Paradoxikoki, kexagileak ikusi du nola Arabako Etxebizitzako lurralde-ordezkariek etxebizitzarako prestazio ekonomikoa iraungitzen zuen eta jasotako zenbatekoen itzulpena eskatzen zuen eta hortik eta denbora gutxira, 2021eko otsailaren 2ko ebazpenaren bidez, Lanbideko zuzendari nagusiak etxebizitzarako prestazio osagarria nola aitortzen zion.

Puntu zehatz honetan, Arartekoak gogorarazi behar du Eusko Legebiltzarrak 32/2016 Legez besteko Proposamena onartzeko erabakia hartu zuela, etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa eta etxebizitzarako prestazio ekonomiko berria erregelamendu bidez garatzeari buruzkoa¹¹.

¹⁰ Arartekoarena da enfasia.

¹¹ **Eusko Legebiltzarra.** 32/2016 Legez besteko Proposamena, etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa eta etxebizitzarako prestazio ekonomiko berria erregelamendu bidez garatzeari buruzkoa. Jatorrizko ekimena: 10\11\02\01\00909.

Horrela, Eusko Legebiltzarraren Osoko Bilkurak onartutako testuak Eusko Jaurlaritzari eskatu zion ez sartzeko murrizketarik, ez betekizunen arloan, ez zenbatekoetan, ordura arte aitortutako eskubideetan.

7. Era berean, Arartekoaren ustez beharrezkoa da Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak jarraibide horretan behar ez bezala jasotako prestazioak eskatzeko eratu den esparru juridikoaren berrikuspena bultzatzea.

Puntu honetan, gogora ekarri behar da legegile autonomikoaren asmoa dela, aurrekontu orokorren legeak onartuta,aldi baterako ezartzea abenduaren 23ko 18/2008 Legean eta urtarrilaren 12ko 2/2020 Dekretuan bertan jasotako erregulazioa, harik eta etxebizitzarako prestazio ekonomikoaren erregelamendugarapena onartu arte.

Hala eta guztiz ere, Saila abenduaren 17ko 698/1991 Dekretua ezartzen ari da behar ez bezala jasotakoak eskatzeko prozedura horietarako. Dekretu horrek Euskal Autonomia Erkidegoko Aurrekontu Orokorren kontura ematen diren diru-laguntzen bermeei eta horiek itzultzeari buruzko erregimen orokorra arautzen du; eta horien kudeaketan parte hartzen duten erakunde laguntzaileen betekizunak, erregimena eta eginbeharrak ezartzen ditu.

Arartekoaren ustez, eskubide subjektiboa aitortzeko prestazio subsidiarioaren izaera juridikoa badirudi ez datorrela bat, Etxebizitzako Sailburuordetzaren jarraibideak lortu nahi duen bezala, Euskal Autonomia Erkidegoko Ogasun Nagusiaren Antolarauei buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen azaroaren 11ko 1/1997 Legegintzako Dekretuaren VI. tituluak diru-laguntzen edo laguntzen araubideari buruz egiten dituen arau-aurreikuspenekin.

Horren adibide gisa, azaroaren 11ko 1/1997 Legegintzako Dekretuaren 49. artikulua bera ikus daiteke; horren arabera, laguntzak arautu behar dituzten printzipioak publizitate, lehia eta objektibotasun printzipioak dira. Laburbilduz, laguntzak deialdi bat argitaratzea eskatzen du; eta, 51.4 artikuluaekin bat etorritik, lehiaketa bat eratu beharra du aurkeztutako eskaerak alderatzeko, horien artean lehentasun bat ezartzeko arau erregulatzailaetan aldeaz aurretik finkatutako balorazio-irizpideen arabera, eta aipaturiko irizpide horiek aplikatuz balorazio handiena lortu dutenak bakarrik esleitzeko.

Gainera, ez dirudi proportzionala denik, abenduaren 17ko 698/1991 Dekretuaren 5.1 b) artikulua arabera, behar ez bezala jasotako aipaturiko zenbatekoak itzultzeko gehieneko epea bi hilabeteko borondatezko epe bakarrean ezartzea.

Ez da ahaztu behar, gaur egun, prestazio subsidiarioa eskuratzeko, urteko diru-sarrerera haztatu baxuak egiaztatu behar direla¹². Hori dela eta, pentsa daiteke behar ez bezala jasotako zenbatekoak bi hilabeteko epean itzultzea neurrigabeko ahalegin bat izan daitekeela zenbateko hori jaso zuten familientzat.

Azken batean, Arartekoak ikusi du Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak zenbatekoak eskatzeko proposatutako araubide juridikoa nekez egokitzen dela etxebizitza-premia nabariko egoera edo egiaztatutako kalteberatasun ekonomikoko egoera baterako pentsatutako eta onartutako araudi batera.

Sailak erabilitako arau-aurreikuspenari kontrajarrita, eta berriz ere aurrekontuak onartzeko legeetan islatutako legegintza-borondate autonomikoa kontuan hartuta, abenduaren 23ko 18/2008 Legeak eta urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuak zenbatekoak eskatzeko araubide zehatz bat aurreikusten dute, eskubide subjektibo bat aitortzea dakarren prestazio baten izaera juridikoarekin bat datorrena.

lido horretatik, urtarrilaren 12ko 2/2010 Dekretuaren 34. artikulutik 36. artikulura bitarteko artikuluetan behar ez bezala jasotako zenbatekoak eskatzeko prozedura jasotzen da; eta, besteak beste, ezartzen da hilerio itzuli beharreko zenbatekoak ezin izango direla izan bizikidetzaren unitateari dagozkion prestazioen guztizko zenbatekoaren % 30 baino gehiago.

8. Ondorioz, ebazpen honetan azaldu den bezala, etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa aitortzeko erregelamendu-garapenik ez dagoenez, eta, ondorioz, prestazio subsidiarioaren erregulazio zehatzik ez dagoenez, Arartekoaren ustez, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailaren erabakiak ez du administrazio publiko bati eska dakioken ziurtasun eta segurtasun juridikorik.

Alderdi zehatz horri dagokionez, Arartekoak gogora ekarri nahi du Konstituzioaren 9.3 artikulua administrazio demokratiko baten funtsezko elementuak ezartzen dituela, edozein arbitrariotasun saihestuko duen ordena juridikoa izatea ahalbidetzen dutenak.

Hala, Konstituzio Auzitegiaren martxoaren 15eko 46/1990 Epaiak dioenez, aipaturiko 9.3 artikulua horren eskakizunak nahitaez dakar araugintza-lanak ez duela

---

¹² Zehazki, ELaren laugarren xedapen iragankorrak urteko gehieneko diru-sarrerera haztatu gisa finkatzen ditu honako hauek: 15.000 € hiru kide edo gehiagoko bizikidetzaren unitateentzat, 12.000 € bi kideko bizikidetzaren unitateentzat eta 9.000 € kide bakarreko bizikidetzaren unitateentzat.

egoera nahasirik sortu behar, eta ziurtasuna eta aurreikusgarritasuna sustatu behar dituela ezar daitekeen arau-xedapenaren eta haren ondorioen inguruan¹³.

Izan ere, Giza Eskubideen Europako Auzitegia azpimarratzen ari da gobernantza onaren printzipioak garrantzi berezia duela, eta, horregatik, uste du agintari publikoek ahalik eta arreta handienaz jokatu behar dutela partikularrentzat berebiziko garrantzia duten gaiak direnean, hala nola gizarte-prestazioak eta jabetzako beste eskubide batzuk¹⁴. Ondorioz, gogorarazi du jabetza-eskubidearekiko interferentziak lege batek aurreikusi behar dituela, eta horrek nolabaiteko aurreikusgarritasuna eskatzen duela. Izan ere, aukera eman behar zaie herritarrei beren jokabidea arautzeko eta, zentzuzko maila batean, beren jarduera jakin batek izan ditzakeen ondorioak aurreikusteko¹⁵.

9. Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak Arartekoari igorritako erantzunean bere jarduketa justifikatzen du iruzurraren kontrako prebentzio-ekintzak eta iruzurraren kontra borrokatzeko ekintzak areagotzearen tributuen eta aurrekontuen gaineko araudia aldatu eta finantza-araudia egokitzeko urriaren 29ko 7/2012 Legearen aplikazioaren bitartez.

Zehazki, lege horretako 7. artikuluan xedatutakoa aipatzen du, eta, adierazten du, zerga-arauari dagokionez, etxebizitza bateko errentatzailea enpresaburu edo profesional batekin parekatu daitekeela BEZaren ordainketarako. Horregatik, Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak azpierrentariari bankuko ordainagiriaren bidez alokairuaren ordainketa egiaztatzeko inposatutako betebeharra justifikatzen du.

Puntu honetan gogorarazi behar da kexagilearen betebeharrak errentariarekin hitzartutako azpierrentamendu-kontratutik eratortzen direla eta ez errentatzailearekin hitzartutakotik besteren batetik. Hau da, aipatzen den enpresaburu- edo profesional-izaera errentatzailearen figuraren jardunera mugatu beharko litzateke eta errentariaren eta azpierrentariaren arteko kontratu bidezko harremana alde batera utzi. Gainera, espedienteko dokumentazioa aztertu ondoren, Arartekoak egiaztatu du errentamendu-kontratua izen emanda dagoela Euskal Autonomia Erkidegoko Hiri-finken Errentamendu-kontratuen Erregistroan eta, hortaz, Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzaren kontrol eta ikuskaritzaren menpe

¹³ **Konstituzio Auzitegia.** Martxoaren 15eko 46/1990 Epaia. Laugarren oinarri juridikoa. [ECLI:ES:TC:1990:46](#).

¹⁴ **Giza Eskubideen Europako Auzitegia.** 2009ko irailaren 15eko epaia. [Moscal Poloniaren aurka](#). 72. par.

¹⁵ **Giza Eskubideen Europako Auzitegia.** 2012ko ekainaren 7ko epaia. [Centro Europa 7 S.R.L. eta Di Stefano Italiaren aurka](#). 141. par.

dagoela. Halaber, errentariak errentatzailearen aldeko diru-sarrera egiten du hilero bankuko transferentzia bidez eta etxebizitzaren alokairuaren kontzeptupean.

Azken batean, Arartekoak ez du ulertzen esku artean dugun kexan Arabako Etxebizitzako Lurralde Ordezkaritzak eman nahi izan dion legezko trataera. Izan ere, azpierrentamendu-kontratuak berariaz aurreikusten du logela baten alokairuaren truke egiten den errentaren ordainketa diruz egitea. Are gehiago, Hiri Errentamenduei buruzko azaroaren 24ko 29/1994 Legearen 17. artikulua ahalbidetu egiten du, adostasunik ez dagoen kasuetan, ordainketa errentan dagoen etxebizitzan eta diruz egitea.

10. Hori dela eta, Arartekoak ez du kasu honetan arauzko oinarri nahikorik ikusten, ez etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa azkentzeko, ez behar ez bezala jasotako zenbatekoak itzultzeko eskatzeko.

Are gehiago, gogoratu behar da kexagilearen eskubide subjektiboaren osagarri den prestazio ekonomikoa azkentzeko arrazoia izan zela ez zirela aurkeztu 2020ko uztailetik abendura arteko banku-transferentzien egiaztagiria. Hala ere, kexagileak azpierrentariak behar bezala sinatutako ordainagiri pribatuak aurkeztu izana egiaztatu zuen.

Puntu jakin horretan, Arartekoak egokitzen jotzen du Eusko Jaurlaritzaren Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailari gogoraraztea azpierrentariak sinatutako kontratuak hura behartzen zuela ordainketa bide horretatik egitera.

Hori guztia dela eta, otsailaren 27ko 3/1985 Legeak —erakunde hau sortu eta arautzekoak— 11.b) artikuluan ezarritakoaren arabera, Arartekoak honako gomendio hau egiten du:

GOMENDIOA

Azaldutakoaren arabera, Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak berrius dezala 2021ko apirilaren 21eko erabakia (horren bidez, Etxebizitzako sailburuordeak etxebizitzarako prestazio ekonomikoa azkentzea ebatzen zuen 2021eko urtarrilaren 20ko ebazpenaren aurka jarritako gora jotzeko errekurtsua ezesten zuen).

Ondorioz, ondoriorik gabe utz dezala 2021eko maiatzaren 26eko Ebazpena (horren bidez, Etxebizitzako Arabako lurralde-ordezkariek 1.020 € itzultzeko betebeharra deklaratzeko ebatzi zuen).

Nolanahi ere, Arartekoak berretsi egiten du Eusko Jaurlaritzak lehenbailehen onartu behar duela etxebizitza duin eta egoki bat legez okupatzeko eskubide subjektiboa eta etxebizitzarako prestazio ekonomikoa delakoa erregelamendu bidez garatzea.

Bitartean, Arartekoak beharrezkotzat jotzen du Eusko Jaurlaritzako Lurralde Plangintza, Etxebizitza eta Garraio Sailak argitzea eta argitara ematea, dagokion erregelamendua onartu arte, eskubide subjektiboa aitortzeari eta etxebizitzarako prestazio ekonomikoa emateari eta azkentzeari ezar dakioken araubide juridiko iragankorra eta behar ez bezala jasotako prestazioak itzultzea arautzen duen prozedura.

